

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ORWELL, GEORGE

Ferma animalelor / George Orwell ; trad. din lb.
engleză de Alexandra Dogaru. - București : Librex
Publishing, 2026

ISBN 978-630-353-066-6

I. Dogaru, Alexandra (trad.)

821.111

Editor: Ionuț Radu

Redactor: Raluca Tudor

DTP: Monica Ioniță

Corector : Ana Dumitrescu

Design copertă: Ciprian Butnaru

Str. Episcopul Radu, Nr. 30, București

redacție: 0723 193 019

comenzi@librex.ro

www.librex.ro

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
editurii Librex Publishing.

Copyright ©2026 Editura Librex Publishing.

GEORGE ORWELL

FERMA ANIMALELOR

Traducere din limba engleză
de Alexandra Dogaru

Librex Publishing,

2026

Capitolul 1

L a Ferma Conacului, domnul Jones închise coțetele găinilor la lăsarea întunericului, dar cum era binișor abțiguit, uită să coboare și trapele mici. Cu cercul de lumină proiectat de felinarul său când într-o parte, când în alta, traversă curtea cu pași împleticiți, își lepădă cizmele la ușa din spate, își umplu un ultim pahar de bere din butoiul aflat în anexa bucătăriei și se îndreaptă spre dormitorul unde doamna Jones sforăia deja.

De îndată ce se stinse lumina din dormitor, o forfotă și un fâlfâit răzbiră din toate acareturile fermei. Se răspândise vorba, peste zi, că bătrânul Comandant, vierul care fusese premiat la categoria Alb Mijlociu¹, avusese

¹ Rasa Middle White (Alb Mijlociu) este o rasă britanică

un vis ciudat în noaptea precedentă și dorea să-l împărtaşească celorlalte animale. S-au înțeles să se adune toți în hambarul mare, imediat ce domnul Jones va fi intrat în casă. Bătrânul Comandant (așa era numit întotdeauna, deși la expoziție participase sub numele de Splendoarea din Willingdon) era atât de respectat la fermă, încât toată lumea era gata să renunțe la o oră de somn ca să audă ce avea de spus.

Într-un capăt al hambarului cel mare, pe un fel de platformă înălțată, Comandantul ședea deja comod în așternutul său de paie, sub un felinar atârnat de o grindă. Avea doisprezece ani și în ultima vreme se cam îngrășase, dar era încă un porc cu o alură maiestuoasă, cu un aer înțelept și binevoitor, în ciuda faptului că nu-i fuseseră tăiați colții niciodată. Nu după mult timp, au început să sosească celelalte animale, care își găseau un loc comod, fiecare în felul său. Mai întâi au venit cei trei câini, Clopoțica, Jessie și Pincher, apoi porcii, care s-au așezat în paie, chiar în fața platformei. Găinile s-au coțat pe pervazuri, porumbeii au zburat până la grinzi, oile și vacile s-au culcat în spatele porcilor și au început să rumege. Cei doi cai de căruță, Boxer și Trifoita, au intrat împreună, înaintând alene, călcând cu copitele

de porci creată în secolul al XIX-lea, prin încrucișarea Marelui Alb cu Micul Alb. Vierii Middle White sunt de talie mijlocie, culoare albă, cap scurt și profil concav, fiind recunoscuți pentru maturizarea timpurie și calitatea cărnii, dar necesită condiții bune de hrană și întreținere. (n. tr., sursă: internet)

mari și păroase cu mare grijă, ca nu cumva să fie vreun animal mic ascuns prin paie. Mama Trifoita era o iapă robustă, care se apropia de vârsta mijlocie și nu-și mai recăpătase silueta după al patrulea mânz. Boxer era un uriaș care măsura peste un metru optzeci și era la fel de forțos ca doi cai obișnuiți la un loc. O dungă albă pe nas îl făcea să pară cam tâmp și chiar nu dădea pe-afară de inteligent, dar se bucura de respectul tuturor datorită tăriei de caracter și uluitoarei sale puteri de muncă. După cai, veneau Muriel, capra albă, și Benjamin, măgarul. Benjamin era cel mai bătrân animal de la fermă și cel mai posac. Rareori vorbea, iar atunci când deschidea gura, o făcea îndeobște pentru a rosti o remarcă malițioasă – de exemplu, spunea că Dumnezeu i-a dat o coadă ca să alunge muștele, dar că ar fi preferat să nu aibă coadă și nici muște. Era singurul animal de la fermă care nu râdea niciodată. Dacă era întrebat de ce, spunea că nu găsește nimic de râs. Cu toate acestea, fără să recunoască deschis, era apropiat de Boxer; cei doi obișnuiau să-și petreacă duminicile împreună, pe mica pajiște de dincolo de livadă, păscând unul lângă altul, în tăcere.

Cei doi cai tocmai se așezaseră când un cârd de rățuște care se pierduseră de mama lor intră în grajd, măcăind susurat, plimbându-se de colo-colo, buimace, în căutarea unui loc unde să nu fie călcate în picioare. Trifoita a făcut un fel de zid în jurul lor cu piciorul ei mare din față, iar rățuștele s-au cuibărit înăuntru și au adormit imediat.

În ultimul moment, a intrat molfăind o bucată de zahăr și fâțându-se, ca și cum ar fi mers pe tocure, Mollie, iapa albă, frumușică și prostuță, care trăgea șareta domnului Jones. Și-a găsit un loc în față și a început să-și scuture cochete coama albă, sperând să atragă atenția asupra panglicilor roșii cu care era împletită. La urmă de tot, a venit și mâța, care s-a uitat în jur, cum îi era obiceiul, în căutarea celui mai cald loc, și, în cele din urmă, s-a strecurat între Boxer și Trifoita; acolo a tors mulțumită pe tot parcursul cuvântărilor rostite de Comandant, fără să asculte o iotă din ce spunea acesta.

Toate animalele erau prezente acum, cu excepția lui Moise, corbul domesticit, care dormea pe o stînghie după ușa din spate. Când Comandantul a văzut că toți se așezaseră comod și așteptau cu atenție, și-a dres glasul și a început:

— Tovarăși, ați auzit deja despre visul ciudat pe care l-am avut aseară. Dar voi reveni la vis mai târziu. Am altceva de spus mai întâi. Nu cred, tovarăși, că voi mai fi cu voi multe luni și, înainte de a muri, simt că este de datoria mea să vă transmit înțelepciunea pe care am adunat-o. Am avut o viață lungă, am avut mult timp de gândire pe când stăteam singur în locul meu din grajd și cred că pot spune că înțeleg natura vieții pe acest pământ la fel de bine ca orice animal din zilele noastre. Despre asta vreau să vă vorbesc.

Ei bine, tovarăși, care este natura vieții noastre? Să recunoaștem: viețile noastre sunt nefericite, grele și scurte. Ne naștem, ni se dă doar atâta mâncare cât să nu murim, iar cei dintre noi care sunt buni de muncă sunt forțați să tragă până la ultima picătură a puterii lor; și atunci când nu mai suntem utili, suntem măcelăriți cu o cruzime înfiorătoare.

Niciun animal din Anglia nu știe ce înseamnă fericirea sau timpul liber, după ce împlinește un an. Niciun animal din Anglia nu este liber. Viața unui animal înseamnă suferință și sclavie: acesta este adevărul gol-goluț.

Așa să fie oare rânduită legea naturală? O fi țara noastră atât de săracă încât nu poate îngădui o viață cumsecade celor care trăiesc în ea? Nu, tovarăși, de o mie de ori nu! Anglia are un sol fertil, o climă bună și poate oferi hrană din belșug unui număr cu mult mai mare de animale decât cele care o locuiesc acum. Numai ferma noastră ar putea hrăni o duzină de cai, douăzeci de vaci, sute de oi – și toate trăind într-un confort și o demnitate care acum aproape ne depășesc imaginația. De ce trăim noi în această stare deplorabilă? Pentru că aproape tot produsul muncii noastre ne este furat de ființele umane. Aici, tovarăși, este răspunsul la toate problemele noastre. El se rezumă la un singur cuvânt – Omul. Omul este singurul nostru dușman adevărat. Scoateți Omul din scenă, iar cauza principală a foametei și a exploatării va fi abolită pentru totdeauna.

Omul este singura ființă care consumă fără să producă. Nu dă lapte, nu face ouă, este prea slab ca să tragă la plug, nu poate alerga destul de repede ca să prindă iepuri. Totuși, el este stăpânul tuturor animalelor. Le pune la muncă, le dă înapoi strictul necesar, cât să nu moară de foame, iar restul îl păstrează pentru sine. Prin munca noastră este arat pământul, bălegarul nostru îl fertilizează și totuși niciunul dintre noi nu deține mai mult decât pielea de pe el. Voi, vacilor de aici, câte mii de litri de lapte ați dat în acest ultim an? Și ce s-a întâmplat cu acel lapte care ar fi trebuit să crească viței voinici? Fiecare picătură din el s-a scurs pe gâtul dușmanilor noștri. Și voi, găinilor, câte ouă ați făcut în acest ultim an și din câte au ieșit vreodată pui? Restul au mers toate la piață să aducă bani pentru Jones și oamenii lui. Și tu, Trifoita, unde sunt cei patru mânji pe care i-ai născut, care ar fi trebuit să fie sprijinul și bucuria bătrâneții tale? Fiecare a fost vândut când a împlinit un an – nu-l vei mai revedea vreodată pe niciunul dintre ei. În schimbul celor patru nașteri și al întregii munci depuse pe câmp, ce ai avut vreodată, în afară de tainul tău și de un loc în grajd?

Și nici măcar viețile chinuite pe care le ducem nu sunt lăsate să ajungă până la capăt. În ce mă privește, nu mă plâng, întrucât sunt unul dintre cei norocoși. Am doisprezece ani și am avut peste patru sute de copii. Așa este viața normală a unui porc. Dar niciun animal nu scapă de cuțitul crud, în cele din urmă. Voi, godacilor care stați în fața

mea, toți veți sfârși guițând pe tăietor, până se împlinește anul. La această oroare trebuie să ajungem cu toții – vaci, porci, găini, oi, toată lumea. Nici măcar caii și câinii n-au o soartă mai bună. Pe tine, Boxer, în ziua când mușchii tăi mari își vor pierde puterea, Jones te va vinde măcelarului, care îți va tăia gâtul și te va fierbe pentru câinii de vânatoare. Cât despre câini, când îmbătrânesc și rămân fără dinți, Jones le leagă o cărămidă de gât și îi înecă în cel mai apropiat iaz.

Oare nu este limpede ca lumina zilei, tovarăși, că toate relele vieții noastre izvorăsc din tirania ființelor umane? Să scăpăm numai de Om, și produsul muncii noastre va fi al nostru. Dintr-odată am putea deveni bogați și liberi. Ce trebuie să facem, atunci? Ei bine, să acționăm zi și noapte, trup și suflet, pentru detronarea rasei umane! Acesta este mesajul meu pentru voi, tovarăși: Revoluție! Nu știu când se va isca această Revoluție, poate fi peste o săptămână sau peste o sută de ani, dar știu, la fel de sigur cum văd paiele de sub picioarele mele, că mai devreme sau mai târziu se va face dreptate. Întipăriți-vă în minte acest lucru, tovarăși, pentru scurtul răstimp care v-a mai rămas! Și, mai presus de toate, transmiteți acest mesaj al meu celor care vor veni după voi, astfel încât generațiile viitoare să continue lupta până la victoria finală!

Și nu uitați, tovarăși, hotărârea voastră nu trebuie să se elatine niciodată! Niciun argument nu trebuie să vă abată din drum. Nu ascultați niciodată când vi se spune că

Omul și animalele au un interes comun, că prosperitatea unuia este prosperitatea celoralți. Sunt numai minciuni. Omul nu servește intereselor niciunei ființe în afară de el însuși. Și printre noi, animalele, să existe o unitate de monolit, camaraderia perfectă în luptă. Toți oamenii ne sunt dușmani. Toate animalele ne sunt tovarăși.

În acel moment s-a iscat o zarvă imensă. În timp ce vorbea Comandantul, patru șobolani mari ieșiseră din găurile lor și stăteau pe etichetele din spate, ascultându-l. Câinii i-au zărit brusc și doar o goană rapidă spre găuri a salvat viața șobolanilor. Comandantul și-a ridicat copita, cerând să se facă liniște.

— Tovarăși, a spus el, iată un punct care trebuie lămurit. Animalele sălbatice, cum ar fi șobolanii și iepurii de câmp, ne sunt prieteni sau dușmani? Să supunem la vot! Propun adunării această chestiune: Ne sunt șobolanii tovarăși?

Votul a avut loc imediat, iar o majoritate covârșitoare a fost de acord că șobolanii erau tovarăși. Au votat împotriva doar cei trei câini și pisica, despre care s-a aflat ulterior că votase de ambele părți. Comandantul a continuat:

— Nu mai am multe de spus. Doar repet, amintiți-vă întotdeauna de datoria voastră de dușmănie față de Om și față de toate ale sale. Oricine merge pe două picioare este un dușman. Oricine merge pe patru picioare sau are aripi este un prieten. Și țineți minte, de asemenea, că, luptând împotriva Omului, nu trebuie să ajungem să

ne asemănăm cu el. Chiar și după ce l-ați învins, nu-i adoptați năravurile! Niciun animal nu trebuie să locuiască vreodată într-o casă, să doarmă într-un pat, să poarte haine, să bea alcool, să fumeze tutun, să se atingă de bani sau să se dedea la comerț. Toate obiceiurile Omului sunt rele. Și, mai presus de toate, niciun animal nu trebuie să-și tiranizeze vreodată semenii. Slabi sau puternici, deștepți sau simpli, suntem cu toții frați. Niciun animal nu trebuie să ucidă vreodată vreun alt animal. Toate animalele sunt egale.

Și acum, tovarăși, vă voi povesti despre visul meu de noaptea trecută. Nu vi-l pot descrie. Am visat pământul așa cum va fi el când Omul va dispărea. Dar mi-a amintit de ceva ce uitasem de mult. Cu mulți ani în urmă, pe când eram doar un purceluș, mama și celelalte scroafe obișnuiau să cânte un cântec vechi, din care nu știau decât melodia și primele trei cuvinte. Știam melodia aceea în copilărie, dar mi s-a șters din minte. Noaptea trecută însă mi-a revenit în minte, în vis. Și, mai mult, mi-au revenit și versurile cântecului – cuvinte care, sunt sigur, erau cântate de animalele de odinioară și care s-au pierdut în negura uitării, de generații întregi. Vă voi cânta acum cântecul acesta, tovarăși. Sunt bătrân și vocea mea este răgușită, dar după ce vă voi învăța melodia, îl veți putea cânta voi mai bine. Se numește „Animalele Angliei”.

Bătrânul Comandant și-a dres glasul și a început să cânte. Așa cum spusese, vocea lui era răgușită, dar cânta